

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ	นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่หนุนเสริมขีดความสามารถภาคการเกษตร และยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดนครราชสีมา
หัวหน้าโครงการวิจัย	รศ.ดร.วิเชียร ฝอยพิกุล
หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ปีที่สิ้นสุด	2561

การดำเนินงานตามโครงการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ที่หนุนเสริมขีดความสามารถภาคการเกษตรและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งยกระดับจากการดำเนินงานในระยะที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน สู่ทุนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภายใต้โครงการวิจัยท้าทายไทยและโครงการวิจัยเพื่อตอบสนองเป้าหมายของรัฐบาลตามระเบียบวาระแห่งชาติประจำปี 2559 โดยการดำเนินโครงการมีเป้าหมายการเชื่อมโยงกับนโยบายประเทศไทย 4.0 และนโยบายจังหวัด 4.0 ในการยกระดับการทำงานใน 3 ประเด็น คือ 1) การจัดทำแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางมีการใช้ข้อมูลความรู้สนับสนุนการตั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม 2) การหนุนเสริมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรในการประกอบการเชิงธุรกิจ การเพิ่มประสิทธิภาพภาคเกษตรฐานราก และ 3) การสร้างนวัตกรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากที่ทำการเกษตรวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กถึงขนาดกลางในระดับจังหวัด ผลการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารจัดการงานวิจัย

มหาวิทยาลัยได้ยกระดับการจัดการบริหารงานวิจัย ซึ่งใช้กระบวนการประชุมและการมีส่วนร่วม กระบวนการจัดการความรู้ทั้งระหว่างหน่วยระดับมหาวิทยาลัย ระหว่างคณะและนักวิจัย ระหว่างนักวิจัยพี่เลี้ยงและนักวิจัยรุ่นใหม่ มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัย พัฒนานักบริหารจัดการงานวิจัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย มีระบบคลินิกวิจัยให้คำปรึกษา (Coaching) เป็นรายโครงการ โดยการดำเนินโครงการในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 คณาจารย์นักวิจัยมีความตื่นตัวในการดำเนินวิจัยเชิงพื้นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในระยะที่ 2-3 มหาวิทยาลัยได้มีการร่วมทุนวิจัย (Matching Funding) กับหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย มีการติดตามโครงการวิจัยโดยการลงพื้นที่ และจัดเวทีให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยทำให้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ยิ่งขึ้น

ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ จะมีคณะกรรมการขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่และคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่มีผู้บริหารหรือตัวแทนระดับคณะร่วมเป็นกรรมการ มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน

เพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในการเป็นที่ “ที่พึ่งของท้องถิ่น” สถาบันวิจัยและพัฒนา ได้ทำบทบาทในการกิจด้านการวิจัย สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดนักวิจัยและงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยมีการออกแบบระบบบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่บนฐานข้อมูลสถานการณ์ของระบบบริหารจัดการเดิมในระยะที่ 3 ที่มีกระบวนการพัฒนาตามกระบวนการ PDCA เพื่อพัฒนาระบบพัฒนาโจทย์วิจัย ระบบพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย ระบบติดตามหรือสนับสนุนระบบเผยแพร่สู่การใช้ประโยชน์ ซึ่งกระบวนการนี้มีระบบสนับสนุนเกี่ยวกับแรงจูงใจ ฐานข้อมูลวิจัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) เพื่อให้เกิดกระบวนการดังกล่าวขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยระบบบริหารจัดการในระยะที่ 3 เป็นการพัฒนาต่อยอดที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีองค์ประกอบสำคัญของระบบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านปัจจัยป้อน คือ ระบบการสนับสนุนนักวิจัย ได้แก่ ระบบจูงใจ ระบบฐานข้อมูล ระบบภาระงานที่เอื้อต่อการวิจัย และระบบบริหารงานทั่วไป

2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ คือ กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การร่วมปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุง ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การพัฒนานักวิจัยใหม่เชิงพื้นที่ การพัฒนาโจทย์เชิงประเด็น และการพัฒนานักจัดการงานวิจัย

3. องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ คือ ผลที่เกิดจากการขับเคลื่อนด้วยปัจจัยป้อนและกระบวนการเพื่อพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่ ได้แก่ แผนงานวิจัยบูรณาการ ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงพื้นที่ ระบบและกลไกการติดตามงานวิจัย และนักจัดการงานวิจัย

ด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์วิจัยของพื้นที่

การดำเนินงานตามโครงการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่หนุนเสริมขีดความสามารถภาคการเกษตรและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดนครราชสีมา ได้มีการพัฒนาโจทย์ประเด็นปัญหาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กับภาคีเครือข่ายการพัฒนาในจังหวัดนครราชสีมา โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการของทีมบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยและคณะทำงานขับเคลื่อนบริหารจัดการงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกคณะวิชา

ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระดับพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงระดับพื้นที่ในระยะที่ 1-2 พื้นที่วิจัยจะมี 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพิมายและอำเภอห้วยแถลง และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะที่ 3 มีการขยายผลการดำเนินงานของโครงการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่หนุนเสริมขีดความสามารถภาคการเกษตรและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดนครราชสีมาไปยังหน่วยงานและพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา ไปยังอำเภอปักธงชัย อำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนไทย อำเภอคง อำเภอพิมาย และ อำเภอโนนสูง ซึ่งโครงการวิจัยที่เกิดขึ้นช่วยหนุนเสริมขีดความสามารถภาคการเกษตรและเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน

ABSTRACT

Title The Innovation for the development of Area-based Enriched the Capability of Agricultural Sector and Enhancing the Economic Foundation in Nakhon Ratchasima Province

Researchers Assoc. Prof. Dr.Wichean Foypikul and others

Institution Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Year Ended 2018

The study aims to enhance the operation from phrase 1 and 2 in which for the social and community innovation through innovative funds for the area-based development under the Thailand challenge research and research responding the government goals according to the national agenda in 2016. The purpose related to Thailand 4.0 policy and 4.0 provincial policy enhancing the work on three issues: 1) plan for the provincial economy, the public has extensively contributed to the use of information and supported knowledge to the achievement and appearance indicator; 2) increase the enrichment of farmers in business entrepreneurship and the potential sector of the foundation agriculture; and 3) innovation to enhance the economic foundations on the agricultural community enterprise and small to medium enterprises in the provincial level. The study found as follows:

The Research Management

The meeting process and engagement uses to enhance the research management of the University both knowledge management process between department, faculty and researcher, researcher coach and young researcher. A workshop training to develop: researcher, research managing from upstream to midstream and downstream; research coaching system, research clinic system, and each coaching consultant for each plan. The study in phrase 1, phrase 2 and phrase 3, researchers have been active in conducting research in the area has increased. The distance 2 – 3 universities have joint research (Matching Funding) Regular users of research. A follow-up study by area and provide a platform for stakeholders to share knowledge, research, partly as a result of the mission of the university relied on local. In addition, the chief executive of the agency as a project leader and made aware of the importance in driving research in the area even more.

The research management system and academic work at the new development. There will be a board-driven management, research and development and spatial management of university research that are leaders or representatives of the joint committee.

There is a clear role to operate in accordance with the identity of the university is "Educational Supporter of the Community". The Research and Development Institute has made a mission of research supporting and encouraging researchers, and research and development area-based. The design management research on spatial database management system of the original Phase 3. A development process PDCA system to develop our research. To develop research system, research proposal system or supporting system, distribution system to take advantages. This process is supported with: incentives, data base, knowledge management (KM) in order to move the process effectively. The management systems in Phase 3 developed to highlight the learning process with the involvement of stakeholders. There are three key elements of the composition.

1. Component input support system is a system of incentives, including a research database. The system workload is conducive to research and general administration.

2. The composition process is a learning activity. This is a learning process involved from the planning. The joint practice monitoring and improving major activities include the development of new researcher for area-based research and the issues development and problem-oriented to develop research managing staff.

3. The composition of output is driven by the effects of the input and the process to develop research area-based include the integrated research plan, system and management mechanism driven research to research in the area-based, the research and monitoring mechanism, and research managing staff.

The response to the area-based

The implementation of the innovation for the development of area-based enriched the capability of agricultural sector and enhancing the economic foundation in Nakhon Ratchasima province developed a problem issues common to Nakhon Ratchasima Rajabhat University, with partners in developing the province through integrating the management system teamwork of the University and the Research and Development Institute, area-based research team and all faculties.

The area-based change

The change in area-based level in phrase 1 – 2 of the 2 area-based research: Phimai district and Huai Thalaeng district. The change in phrase 3 extend to the result of the study to another agency and each area in the province toward Pak Thong Chai district, Non Thai district, Khong district, Phimai district and Non Sung district where the curtain project enriching the capability of agricultural sector and the economic foundation of the community.